

Zien en autisme

Een bril met kleurenfiltering en een prismabril.

De ogen zijn een heel belangrijk zintuig. Ongeveer 70% van de informatiestroom komt door de ogen binnen. Daarom zijn oogafwijkingen voor autistische mensen, vaak beelddenkers, erg belangrijk.

Van wat wij zien komt 95% normaal binnen via de gele vlek in het centrum van de pupil. De 5% daaromheen nemen we maar vaag waar.

Is het oog niet goed 'gericht' dan kan een prismabril uitkomst bieden om de lichtstralen naar de juiste plaats in het oog te sturen. www.ivbv.de is een Duitse website waar meer details te vinden zijn. In het kort verteld:

Als iemand met beide ogen perfect wil kunnen zien dan dienen beide ogen precies hetzelfde object waar te nemen. Iemand die enigszins scheel ziet heeft veel moeite er mee om de oogspieren goed te richten. Dat is erg vermoeiend.

Bij veel mensen is dat het geval. Zijn er klachten zoals hoofdpijn dan wordt er al snel onderzoek gedaan.

Zijn er geen uitzonderlijke klachten dan blijft, vooral bij samengaan met autisme onderzoek aan te bevelen. Veel autistische mensen zijn over- of ondergevoelig voor licht.

Met behulp van meetapparatuur wordt de afwijking voor een onderzoeker duidelijk.

De aandrang om met de oogspieren het oog op de juiste plaats te richten wordt hierbij, zo veel als nodig voor de juiste meting, voorkomen. De meting gaat volgens de methode van H.-J. Haase (afgekort MKH).

Er bestaat ook een oudere methode die minder goed lijkt te zijn.

Bij een volledige binoculaire correctie met behulp van een prismabril, zoals dat heet, wordt bij beide ogen het licht op de juiste plaats van het netvlies gericht.

Met een prismabril kunnen beide ogen zonder vermoeiende oogspieroefening weer scherp zien.

Een kleurafwijking kan een tweede oorzaak zijn, dat informatie niet goed binnenkomt; dit wordt ook wel het Irlen-syndroom genoemd. Met een speciale bril is de kleur dan te filteren. Zie www.irlen-center.de

Er zijn oogartsen en opticiens die zich in deze afwijkingen gespecialiseerd hebben.

Voor degenen die hypergevoelig zijn op de ogen is onderzoek nogal eens moeilijk. Iedere dreigende aanraking van de ogen brengt een heftige schrikreactie teweeg. De behandelaar dient dus eerst in detail te vertellen wat er gaat gebeuren om betrokkene op zijn gemak te stellen. Is hij overtuigd dat betrokkene alles heeft begrepen, dan kan de behandeling beginnen.

Zelfs kleine kinderen zullen dan proberen om mee te werken.

Mensen die hypogevoelig op de ogen zijn zullen geen probleem van een oogonderzoek maken.

januari 2006

Als om te benadrukken dat autistische mensen veelal hyper of hypo zijn op de zintuigen ontving ik onderstaande mail.

Nu een kleine aanvulling. Je schrijft dat ongeveer 70% van de informatie via de ogen binnenkomt.

Misschien is dat voor een aantal mensen waar, misschien wel voor het grootste deel van de mensen, maar juist voor mensen met autisme of aanverwant hoeft dat volgens mij gemiddeld niet waar te zijn. Mijzelf als voorbeeld nemend, ik neem relatief weinig informatie via mijn ogen op, maar vertrouw daarentegen heel erg op mijn gehoor. Als mijn vrouw in een warenhuis naar me staat te zwaaien om mijn aandacht te trekken (om aan te geven waar ze is) zie ik haar niet, zelfs als ik haar zoek.

Maar als ze me roept, zelfs als het niet zo luid is, vind ik haar meteen. Fietsen doe ik zo goed als op het gehoor. Bij het leren autorijden (ik startte met lessen op mijn 22ste en behaalde het rijbewijs op mijn 40ste) moest ik 'leren kijken'.

Ik heb daarom het sterke vermoeden dat juist bij mensen met autisme nogal wat 'afwijkende' manieren van waarnemen voorkomen.

Waldur Zonard. (pseudoniem)